

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

Reverendissimo Christo Patri, Et Illvstrissimo Principi Ac Domino, D. Iacobo
Archiepiscopo Trevirensi, S. Romani Imperii Per Galliam Archicancellario,
Principi Electori, Domino suo clementissimo, S. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

REVERENDISSIMO IN

CHRISTO PATRI, ET ILLUSTRISSIMO PRIN-
CIPU AC DOMINO, D. IACOBO ARCHIEPISCOPO

TREVIRENSI, S. ROMANI IMPERII PER GAL-

liam Archicancellario, Principi Electori, Do-

mino suo clementissimo,

S. P. D.

AVCI iam lapsi sunt anni, Reuerendissime & Illustrissime Princeps, quòd Sanctorum Vitas in aliquot digestas Tomos, cœpi in lucem emittere: atque re ipsa comperi laborem illum meum, pro Christi gloria & Sanctorum eius honore, publicaquæ Ecclesiæ vtilitate susceptum, multis pijs, immò verò etiam non paucis magna dignitate, multaquæ doctrina & pietate præditi viris non ingratum fuisse: quandoquidem harum Vitarum lecti-

one etiam Principes haud vulgares delectari comperi, & intra breue tempus plurima exemplaria ità distracta sunt, vt denuò recudi Tomos oportuerit. Dedi autem operam in his colligendis Sanctorum historijs, vt nihil ijs admisceretur, quod posset in falsi suspicionem vocari. Noueram enim ab Ecclesiæ hostibus petulanter exagitari quasdam hæcenus euulgatas historias: quibus omnis præcidenda erat occasio iustè eas calumniandi, quas nos edituri effemus. Accidit sanè, vt permultæ Sanctorum Vitæ nescio à quibus admodum frigidè & dubia fide contextæ, etiam in manuscriptis codicibus legantur: quas si velimus sine vllò delectu ità vt conscriptæ sunt, omnibus legendas obtrudere, iure sanè ac meritò repræhendi possimus. Sed ibi multa mihi fuit adhibenda diligentia & solertia, vt preciosum à vili secernerem, easquæ solas Vitas in Tomos meos referrem, quæ aut certas eosquæ graues haberent authores, aut ità solidè conscriptæ sint, vt de fide earum ambigi vix possit, nisi fortè ab hominibus nimium morosis & nafutis, quibus satisfieri nunquàm potest. Quanto autem labore id mihi constiterit, vt ex vasta sacrarum historiarum sylua non nisi probatas aut certè probabiliter scriptas feligerem, nihil hîc commemorare attinet: quòd apud se quisque facile potest æstimare, multum mihi & operæ & temporis ponendum fuisse in examinandis historijs tam multis, quæ partim excusæ typis sunt, partim in MS. codicibus habentur: ex quibus plurimas sanè non ausus fui cum alijs coniungere, nè propter illas omnium vacillaret fides, & haberent aduersarij nostri, quod suo more criminarentur, aut certè irriderent. Quòd si verò nec sic satisfactum est hominibus ad rixas & contentiones natis, atque ad alienos carpandos labores promptulis, non valdè id me commouere debet: Nam id genus hominum morsus omnes euitare velle, nihil aliud est quàm niti ad impossibile. Habent hîc pij, quibus potissimum gratificari voluimus, vndè multiplices carpant veræ salutis fructus: habent spiritu feruentes, vndè magis etiam inflammentur, vt cum Apostolo ea quæ retrò sunt obliti, in anteriora se extendant, & ad perfectionem ferantur: habent tepidi, vndè incalescant: habent etiam prorsus duri & frigidi, vndè salubriter compungantur. Videmus dum in his versamur Sanctorum historijs euoluendis, quàm ineffabili

P R A E F A T I O.

sapientia & benignitate humano generi consuluerit Deus, quando tot illustrissimis stellis ab initio nascentis Ecclesiae usque ad nostram aetatem ornauit eiusdem Ecclesiae firmamentum, quae suo splendore eam admirabiliter & ornant & illustrent: quae etsi claritate inter se differunt, at vni tamen corpori omnes inhaerent, ab vno omnes iustitiae Sole suum accipiunt lumen, vno omnes spiritu mouentur. Inde tam stupenda inter Sanctos omnes fidei & doctrinae consonantia, inde idem perpetuus in religione consensus, inde suauissima animorum conspiratio, mutua charitas, propensa beneuolentia, pax inuiolabilis. Quorum accurata consideratio mirabiliter instituit & admonet nos, vt nullaratione patiamur nos varijs & peregrinis doctrinis abduci ab illo corpore & capite, cuius ipsi viua membra sunt: sed vt constanter semper in ipsorum vestigijs, quantum quidem fert nostra imbecillitas, & gratia secundum mensuram donationis Christi nobis collata reposeat, insistamus, & odio habeamus atque fugiamus quicquid hinc nos auellere potest. Quod si fecissent in numeri mortales tum superiorum temporum, tum quoque aetatis nostrae, non tam immanem fecissent salutis suae iacturam, dum puerili quadam leuitate versuti hominibus, sub praetextu verbi Dei perniciose & impia dogmata proferentibus, fidem commodant. Vnde id semper adhuc consecutum est, vt postquam ab Ecclesia Sanctorum semel excefferunt, mox in varias distracti sint sectas, spiritibus tenebrarum densissimam illis caliginem offundentibus, vt veram veri & vnicuique Euangelij lucem iam intueri non possint: sed tetrus implicati erroribus, semper ruant in deteriora, nec tamen sentiant se versari in errore, quod est sane periculosissimum. Quam multi hoc aeuo, incredibili quadam animorum caecitate ob sua peccata diuinitus percussa, Missae sacrificium, quo nihil est in Ecclesia sanctius, summe execrantur, Sacramenta Dei prorsus reijciunt & proculcant, optima quaeque Ecclesiae decreta & instituta contemnunt & conspuunt: templorum & monasteriorum euerfiones, rerum Deo sacratarum direptiones & profanationes, multaque id genus alia sacrilegia & immania flagitia in Euangelicis & praclaris facinoribus numerant: monachos contra fidem Deo datam in cestis nuptijs se polluentes non alio quam piorum & sanctorum virorum loco habent: eos vero, qui caste, religiosè & ex monastice vitae praescripto viuere nituntur, miserè irrident & insectantur, atque vbi datur opportunitas, etiam crudeliter interficiunt? Et cum haec sint eiusmodi, vt sine horrore animus verè pius ea ne cogitare quidem possit, isti tanto se Deo gratiores autumant, quanto horum sunt studiosiores. Ecquid verò eius generis in vllis Sanctorum gestis inuenitur? Et tamen horum vita adeò fuit Deo grata, vt multis quoque, ijsque planè diuinis miraculis eam comprobaret, tantaque per eos effecerit, vt propè incredibilia videri possint, nisi illud ex Euangelio succurrat, Omnia possibilis credenti. Sed haec ab impijs tenebrionibus pro nugis & figmentis habentur. Et quid tum postea? Num Christum ipsum nos propterea Dei filium esse negabimus, quòd à sceleratis hominibus in Beelzebub dictus est eijcere demonia? quòd seductor turbarum, homo vorax, daemionicus appellatus est? Loquebatur tum talia de Capite per suos ministros satan, loquitur idem còsumilia de clarissimis Christi membris per impuros haereticos. Nos verò illorum blasphemijs magis etiam accendimur ad colendos & magno in precio habendos Sanctos, quòd euidentissimè comperiamus eiusmodi cultu & ve-

neratio-

P R A E F A T I O.

neratione Sanctorum cruciari malignos daemones, & ea causa incitare satellites & commilitones suos, vt omnibus modis miraculis eorum & sanctissimis exercitijs atque rectè factis & virtutibus derogent. Sic quidam incunctanter reijciunt etiam à grauissimis authoribus scriptas illorum Vitas, vt iam dubitari non possit, dum alias minoris ponderis exhibant, non idcirco id eos facere, quòd fidem in scriptoribus illarum desiderent, sed quòd videant illorum Vitis tot insignium virtutum ornamentis, tot illustrium miraculorum signis conspicuis, impia sua commenta prorsus opprimi & profligari: cum non nesciant longè aliter illos & sensisse & docuisse, quàm ipsi sentiant & doceant, nec se tamen vel illam eximiam vitæ sanctitatem, vel illum miraculorum splendorem exhibere posse, quam tota Christi Ecclesia in illis ita vt par est suspicit ac veneratur. Quod quidem præclare facit etiam Celsitudo tua, Reuerendissime & illustrissime Princeps, quam iam pridem cognoui libenter versari in Sanctorum legendis Historijs: atque adeò studiosè id illa egit, vt ex sua diocesi ad me mitterentur Treuirensium Episcoporum Vitæ, tametsi id nescio quo casu præstitum non est. Quæ res argumento magno est, cupere illam extare Sanctorum Vitas, vt quarum cognitio plurimas secum vtilitates afferat. Qua re etiam partim ego permotus, volui hunc secundum alterius editionis Tomum Celsitudinis tuæ clarissimo nomini inscriptum, vt perpetuè erga ipsam obseruantia meâ locuples testimonium sit. Poterit enim C. T. auctoritate sua tueri hos qualescunque labores meos aduersus obtrẽtatores, qui libenter & linguas & stylos suos acuunt ad carpenda scripta aliorum, quod longè abesse debet ab hominibus Christiana religione initiatis: nisi habeant errores eiusmodi, qui absque fidei detrimento tolerari non possint. Audimus multa præclara de virtutibus C. T. & bonus odor vitæ eius iam omnem Ecclesiam suauiter afficit. Nè dubium, quin ingens apud subditos eius hinc fructus consequatur, cum ferè soleant inferiores ad maiorum se accommodare exempla: persuasum quæ omnibus esse debeat, turpe & probrosum esse, si oues ad pastoris sui exempla se cõponere nolint. Quantum Ecclesiæ Dei conferat, si Ecclesiarum Dei gubernatores & antistites suum præstent officium, innumeris posset doceri exemplis, vel ex solis Tomis nostris è Vita sanctorum Episcoporum petitis: quantam quæ è diuerso omnium malorum segetem pariat Præfulum incuria & negligentia, nihil opus est docere velle, cum id ita perspicuum sit, vt vel manibus palpari queat. Atque ea causa Timotheum suum tam grauius admonet beatissimus Apostolus, vt Episcopi munere strenuè fungatur. O quàm multi insignes & illustres Ecclesiarum Dei pastores nulla pericula, nullos labores sibi subterfugiendos censuerunt, vti nè deessent saluti ouium, à summo Pastore Christo ipsorum curæ commissarum? Quàm multi ea causa etiam sanguinem suum fuderunt libentissimis animis, quos hodiè admiramur & summis præconijs efferimus? Quorum zelum & constantiam imitatur C. T. Reuerendissime Pater, cuius ego possem saltem qualemcunque nunc encomiasten, præsertim tanta oblata occasione agere, nisi quòd vereor C. T. huiusmodi potius molestè laturam. Et certè vera virtus nulla re alia potest illustrior, quàm suo ipsius splendore, effici: & viri graues, laudes non appetunt, sed contemnunt, cum longè honorificentius sit, virtute præditum esse, quàm ob virtutem prædicari. Sed nè prolixior sim, omni quo possum studio illust.

P R A E F A T I O.

Cel. T. Amplissime Præful rogatam velim, vt qua solet beneuolentia accipi-
at hunc sibi dedicatum Tomum alterum de Historijs Sanctorum: cui pro-
pterea nouus asciscendus erat Patronus, quòd iam aliquot Vitis non parùm
auctus sit, quarum lectionem spero I. C. T. & gratam & iucundam fore. Chri-
stus IESVS præpotens Deus ac Dominus noster diù nobis superesse velit
I. C. T. cui me obnixè cupio commendatum. Ex Carthusia Coloniensi 28.
Februarij, Anno M. D. LXXVIII.

Illust. Cel. T. additissimus cliens,

F. Laurentius Surius
Carthusianus.

PIO ET CANDIDO
LECTORI S.

Lib. 3. cap. 6

1. Mach. 2.

Heb. 11.

Quod plus moueant, fortiusq; ad Christianam pietatè extimentent exempla quàm
verba, pleniusq; sic opere docere, vt inquit Magnus ille Leo Pontifex, quàm
verbo, testantur tam multi sancti & eruditissimi Patres, qui Sanctorum vitas
que sexus hominum Vitas describendas sibi sumpserunt, & cum ineffabili fructu
ad posteritatis notitiam transmiserunt. Nouimus ex D. Augustini Confessionibus,
quantùm illi adhuc vacillanti contulerit audita vita beatisimi Antonij
Eremitæ: nec dubium, quin innumeris alijs idem euenerit. Nostrum institutum pri-
mus author & patriarcha Dominicus, Patrum exemplis summo perè delectatus, ad supremam vitæ
spiritalis & religiose perfectionem peruenit. D. Thomas Aquinas, sui patris Domini vestigijs insi-
stens, eiusmodi lectione haud vulgariter afficiebatur: nec id sanè absque ingenti fructu. Quòd si verò
his solidiora petimus, non desunt nobis ne ipsius quidem scripturæ diuinæ testimonia. Iesus Syrach à
cap. 4. 4. vsque ad quinquagesimum primum in suo Ecclesiastico quid aliud, quàm Sanctorum, qui in hac
vita Deo placuerunt, exempla commemorat, eaque nobis ob oculos spectanda & imitanda proponit?
Matathias ille legis eximus zelator cum ab hac vita esset abiturus, filios suos nulla re alia magis,
quàm recitandis Patrum gestis, ad agendum fortiter pro Deo eiusq; sanctissimis legibus exhortatur
& confirmat. Sed & in nouo Testamento D. Paulus prolixus est in præcedentium sanctorum Patrum
celebranda fide. Possent huius generis per multa alia adduci, sed res per se adeò illustris & perspicua
est, vt superuacaneum videri possit illi docende rationes & argumenta adhibere. Itaque non possum
non approbare, atque etiam commendare tam pium studium R. Patris D. Laurentij Suriij Carthusia-
ni, qui non paruo labore has Sanctorum Vitas ex diuersis authoribus & egregijs manuscriptis exem-
plaribus collegit, & tanquam rarum quendam thesaurum Catholicæ Ecclesie hominibus contulit: quàm
spectabilis viri D. Geruini Licentiarj vtriusque Iuris diligentiam & sedulitatem, tum in ponen-
da sua in MS. exemplaribus conquirendis opera, tum in excudendo opere tam pio & Ec-
clesie salutari. Tu itaque his fruerè, Lector amice, nihil ambigens, quin eo-
rum lectio non solum decrementum nullum aut perniciem, sed
ingentes potius & vberimos tibi sit fru-
tus allatura. Vale.

F. I. eodoricus Buscoducensis, fratrum
Dominicanorū inter a Colomam Prior
& Apostolicus Inquisitor.

INDEX